

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับข่าวลือรัฐสภาของประชาชนใน กรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยที่ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Method) โดยการสำรวจการวิจัยภาคสนาม (Field Research Survey)

ในส่วนนี้จะได้เสนอวิธีดำเนินการวิจัยในแง่ของการเลือกตัวอย่าง วิธีเก็บและรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การทดสอบแบบสอบถาม ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ตามลำดับดังนี้

จำนวนตัวอย่าง

การหาจำนวนตัวอย่างจะใช้ TABLE SAMPLE SIZE FOR SPECIFIED CONFIDENCE LIMITS AND PRECISION จากจำนวนประชากรกรุงเทพมหานครที่มีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไปทั้งหมด 3,092,855 คน (สถิติเมื่อ 7 มกราคม 2533) ที่ความเชื่อมั่น 95% ได้จำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 400 ตัวอย่าง ดังนั้น จึงต้องทำการสุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นกลุ่มอาชีพละ 100 ตัวอย่าง

การเลือกตัวอย่าง

ในการที่จะเลือกตัวอย่าง ให้ได้ตัวแทนที่เหมาะสมและใกล้เคียงกับความเป็นจริง หรือเรียกว่าเป็นตัวแทนที่แท้จริงของประชาชนทั้งหมด ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการเลือกตัวอย่งน้อยที่สุด ใช้วิธีการเลือกดังนี้

วิธีการเลือกตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Probability Sampling) ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 สุ่มพื้นที่ตัวอย่างสำหรับสุ่มหน่วยตัวอย่าง โดยใช้วิธีการเลือกแบบแบ่งเป็นกลุ่ม (CLUSTER RANDOM SAMPLING) โดยจำแนกกลุ่มประชากรตามเขตการปกครองได้ 36 เขต

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ถือว่า แต่ละเขตการปกครองนั้น ประชากรมีคุณลักษณะทางสังคม และเศรษฐกิจ ฯลฯ ใกล้เคียงกัน จึงสุ่มตัวอย่างเขตพื้นที่ที่วิจัยครั้งนี้ออกมา 4 เขต โดยวิธี SIMPLE RANDOM SAMPLING ดังนี้ เขตบางขุนพรหม เขตพญาไท เขตสาทร เขตพระโขนง

ขั้นตอนที่ 2 ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบ Quota Sampling โดยกำหนดจำนวนตัวอย่างตามกลุ่มอาชีพ ทั้งนี้เพื่อให้ประชากรเป้าหมายกระจายทุกกลุ่มอาชีพ โดยแบ่งกลุ่มอาชีพออกเป็น 4 กลุ่มอาชีพ คือ

1. ราชการ-รัฐวิสาหกิจ-เอกชน ได้แก่ ข้าราชการ พนักงานบริษัท/ห้างร้าน พนักงานรัฐวิสาหกิจ

2. พนักงานบริษัท/กลุ่มวิชาชีพต่าง ๆ

3. ส่วนตัว ได้แก่ ค้าขาย ทำธุรกิจ

4. นิสิต นักศึกษา

เหตุที่เลือก 4 กลุ่มอาชีพนี้เป็นกลุ่มเป้าหมาย ก็เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้น สำหรับใช้ในการวางแผนประชาสัมพันธ์ข่าวสารรัฐสภาในโอกาสต่อไป

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้วิธีการแจกแบบสอบถามที่สร้างขึ้น โดยใช้ นักศึกษาคณะบัญชี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ จำนวน 8 คน ออกแจกในวันที่ 14 มกราคม 2533 ซึ่งเป็นวันเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต กรุงเทพมหานคร โดยจะทำการแจกแบบสอบถามให้แก่ประชาชนที่มาใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งจำนวนแบบสอบถาม 118 ชุด และได้ออกแจกอีกครั้งหนึ่งในวันที่ 15-20 มกราคม 2533 ซึ่งแจกตามหมู่บ้านได้จำนวนแบบสอบถามทั้งสิ้น 269 ชุด จากนั้นจึงทำการคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ได้ 343 ชุด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ และเอกสารต่าง ๆ รวมทั้งศึกษาการสร้างแบบสอบถามอย่างละเอียด แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้ เป็นแบบสอบถามชนิดแบบปลายปิด (CLOSE-ENDED QUESTIONNAIRE) และแบบสอบถามปลายเปิด (OPEN QUESTIONNAIRE)

- ตอนที่ 1 ตามเกี่ยวกับกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 6 ข้อ
- ตอนที่ 2 แบ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสารโดยทั่วไปจำนวน 36 ข้อ
- ตอนที่ 3 แบ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสารจากรัฐสภาจำนวน 12 ข้อ
- ตอนที่ 4 จำนวน 17 ข้อ เป็นแบบสอบถามเรื่องความรู้เกี่ยวกับข่าวสารรัฐสภา

การทดสอบแบบสอบถาม

การทดสอบแบบสอบถามนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสำรวจ ถึงภาษาที่ใช้ในแบบสอบถามนี้ มีความเข้าใจถูกต้องกับความหมายที่ตั้งไว้หรือไม่และมีอุปสรรคในการตอบประการใดบ้าง แล้วนำผลของการทดสอบมาแก้ไขปรับปรุงเป็นแบบสอบถามฉบับจริงต่อไป การทดสอบแบบสอบถามจะทำนอกกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษา แต่อยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 30 ชุด มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในส่วนของการทดสอบ

วัดความรู้จำนวน 17 ข้อ โดยวิธี Alpha Coefficient ได้ 0.72 ถือว่าสามารถวัดได้

เกณฑ์การให้คะแนน

1) ความบ่อยครั้งในการเปิดรับข่าวสาร

1.1 ความบ่อยครั้งในการเปิดรับข่าวสารจากสื่อหนังสือพิมพ์/วิทยุ/วิทยุโทรทัศน์

ความหมายของค่าคะแนน

ทุกวัน	= 5 คะแนน	หมายถึงมีความสนใจเปิดรับข่าวสารมาก
3-4 ครั้งต่อสัปดาห์	= 4 คะแนน	" " " "
1-2 ครั้งต่อสัปดาห์	= 3 คะแนน	" มีความสนใจเปิดข่าวสารปานกลาง
1-2 ครั้งต่อเดือน	= 2 คะแนน	" มีความสนใจเปิดรับข่าวสารน้อย
นาน ๆ ครั้ง	= 1 คะแนน	" " " "
ไม่เคยเปิดรับเลย	= 0 คะแนน	" ไม่เคยเปิดรับเลย

ข่าวสารจากสื่อหนังสือพิมพ์/วิทยุ/โทรทัศน์แยกตามความบ่อยครั้งในการเปิดประเภทของเนื้อหา

ทุกวัน	= 5 คะแนน	หมายถึงมีความสนใจเปิดข่าวสารมาก
3-4 ครั้งต่อสัปดาห์	= 4 คะแนน	" " " "
1-2 ครั้งต่อสัปดาห์	= 3 คะแนน	" มีความสนใจเปิดข่าวสารปานกลาง
1-2 ครั้งต่อเดือน	= 2 คะแนน	" มีความสนใจเปิดข่าวสารน้อย
นาน ๆ ครั้ง	= 1 คะแนน	" " " "
ไม่เคยเปิดรับเลย	= 0 คะแนน	" ไม่เคยเปิดรับเลย

1.2 ความบ่อยครั้งในการเปิดรับข่าวสารจากนิตยสาร

ความหมายของค่าคะแนน

อ่านเป็นประจำ	= 4 คะแนน	หมายถึงมีความสนใจเปิดรับข่าวสารมาก
ไม่ประจำแต่บ่อยมาก	= 3 คะแนน	" " " "
อ่านบ้างพอสมควร	= 2 คะแนน	" มีความสนใจเปิดรับข่าวสารปานกลาง
นาน ๆ ครั้ง	= 1 คะแนน	" มีความสนใจเปิดรับข่าวสารน้อย
ไม่เคยอ่านเลย	= 0 คะแนน	" ไม่เคยเปิดรับข่าวเลย

ความบ่อยครั้งในการเปิดรับข่าวสารจากนิตยสารตามประเภทของเนื้อหาในนิตยสาร

อ่านเป็นประจำ	= 3 คะแนน	หมายถึงมีความสนใจเปิดรับข่าวสารมาก
อ่านบ้างพอสมควร	= 2 คะแนน	" มีความสนใจเปิดรับข่าวสารปานกลาง
นาน ๆ ครั้ง	= 1 คะแนน	" มีความสนใจเปิดรับข่าวสารน้อย
ไม่เคยเปิดอ่านเลย	= 0 คะแนน	" ไม่เคยเปิดรับเลย

1.3 ความบ่อยครั้งในการเปิดรับการสื่อสารระหว่างบุคคล

ความหมายของค่าคะแนน

ทุกวัน	= 4 คะแนน	หมายถึง มีความสนใจเปิดรับข่าวสารมาก
เกือบทุกวัน	= 3 คะแนน	" " " "
บางวัน	= 2 คะแนน	" มีความสนใจเปิดรับข่าวสารปานกลาง
นาน ๆ ครั้ง	= 1 คะแนน	" มีความสนใจเปิดรับข่าวสารน้อย
ไม่เคยเลย	= 0 คะแนน	" ไม่เคยเปิดรับข่าวสารเลย

ความบ่อยครั้งในการ เปิดรับการสื่อสารระหว่างบุคคลแยกตามเรื่องนั้นๆโดย
ส่วนใหญ่ (เนื้อหา)

พูดถึงเป็นประจำ	= 2 คะแนน	หมายถึง	มีความสนใจเปิดรับข่าวสารมาก
พูดบ้างไม่พูดบ้าง	= 1 คะแนน	"	มีความสนใจเปิดรับข่าวสารน้อย
ไม่เคยพูดเลย	= 0 คะแนน	"	ไม่เคยเปิดรับข่าวสารเลย

1.4 ความบ่อยครั้งในการเปิดรับข่าวสารรัฐสภา

ดู/ฟังทุกอาทิตย์	= 3 คะแนน	หมายถึง	มีความสนใจเปิดรับข่าวสารมาก
อ่านเป็นประจำ			
บางครั้งเท่าที่มีโอกาส	= 2 คะแนน	"	มีความสนใจเปิดรับข่าวสาร ปานกลาง
น้อยครั้งมาก	= 1 คะแนน	"	มีความสนใจเปิดรับข่าวสารน้อย
ไม่เคยฟังเลย	= 0 คะแนน	"	ไม่เคยเปิดรับข่าวสารเลย

2. ปริมาณการเปิดรับข่าวสารทั่วไป

หนังสือพิมพ์

2.1 ปริมาณการเปิดรับข่าวสารจากสื่อหนังสือพิมพ์ วัดจากผลคูณระหว่างความ
บ่อยครั้งในการเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์ (ในข้อ 1.1) กับ ระยะเวลาที่ใช้ในการเปิดรับ
สื่อหนังสือพิมพ์โดยเฉลี่ยต่อวัน

ระยะเวลาในการเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์โดยเฉลี่ยต่อวัน ดังนี้

มากกว่า 30 นาที	= 5 คะแนน
21-30 นาที	= 4 คะแนน
11-20 นาที	= 3 คะแนน
5-10 นาที	= 2 คะแนน
น้อยกว่า 5 นาที	= 1 คะแนน

วิทยุ

2.2 ปริมาณการเปิดรับข่าวสารจากสื่อวิทยุ วัดจากผลคูณระหว่างความบ่อยครั้งในการฟังวิทยุ (ในข้อ 1.1) กับระยะเวลาที่ใช้ในการฟังวิทยุ โดยเฉลี่ยต่อวัน

ระยะเวลาในการฟังวิทยุโดยเฉลี่ยต่อวัน ดังนี้

มากกว่า 6 ชั่วโมง	= 5 คะแนน
มากกว่า 3 ชั่วโมงแต่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง	= 4 คะแนน
1-3 ชั่วโมง	= 3 คะแนน
31 นาทีแต่น้อยกว่า 1 ชั่วโมง	= 2 คะแนน
น้อยกว่า 30 นาที	= 1 คะแนน

วิทยุโทรทัศน์

2.3 ปริมาณการเปิดรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ วัดจากผลคูณระหว่างความบ่อยครั้งในการดูโทรทัศน์ (ในข้อ 1.1) กับระยะเวลาที่ใช้ในการดูโทรทัศน์โดยเฉลี่ยต่อวัน

ระยะเวลาในการดูโทรทัศน์โดยเฉลี่ยต่อวัน ดังนี้

มากกว่า 6 ชั่วโมง	= 5 คะแนน
มากกว่า 3 ชั่วโมงแต่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง	= 4 คะแนน
1-3 ชั่วโมง	= 3 คะแนน
31 นาทีแต่น้อยกว่า 1 ชั่วโมง	= 2 คะแนน
น้อยกว่า 30 นาที	= 1 คะแนน

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความหมายของค่าคะแนน (ในข้อ 2.1, 2.2 และ 2.3)

ถ้าผลลัพธ์ของการคูณเป็นดังนี้

มากกว่า 15 คะแนนขึ้นไป หมายถึง มีปริมาณการเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์มาก

9-12 คะแนน " " " "ปานกลาง

1-8 คะแนน " " " "น้อย

0 คะแนน " " ไม่มีปริมาณการเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์เลย

นิตยสาร/วารสาร

2.4 ปริมาณการเปิดรับข่าวสารจากวารสาร/นิตยสาร วัดจากผลคูณระหว่างความบ่อยครั้งในการอ่านนิตยสาร (ในข้อ 1.2) กับจำนวนวารสาร/นิตยสารที่อ่านต่อเดือน

การวัดจำนวนวารสาร/นิตยสาร วัดจากคำตอบที่ได้ โดยจัดกลุ่มดังนี้

ถ้าอ่านวารสาร/นิตยสาร มากกว่า 5 ฉบับต่อเดือน ให้คิดค่าคะแนนเท่ากับ 5 คะแนน ทั้งนี้เพื่อไม่ให้เกิดความแตกต่างระหว่างการเปิดรับสื่อประเภทต่าง ๆ

ความหมายของค่าคะแนน

ถ้าผลลัพธ์ของการคูณเป็นดังนี้

มากกว่า 12 คะแนนขึ้นไป หมายถึง มีปริมาณการเปิดรับนิตยสารมาก

2 - 10 คะแนน " " " "ปานกลาง

1 คะแนนลงไป " " " "น้อย

0 คะแนน " " ไม่มีปริมาณการเปิดรับนิตยสารเลย

2.5 การสื่อสารระหว่างบุคคล

ปริมาณการเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคล วัดจากผลคะแนนระหว่างความบ่อยครั้งในการพบปะพูดคุยกับบุคคลอื่น (ในข้อ 1.3) กับระยะเวลาที่ใช้ในการพบปะพูดคุยกับบุคคลต่าง ๆ 5 กลุ่ม เฉลี่ยต่อวันแล้วหารด้วย 5

ระยะเวลาในการพบปะพูดคุยกับบุคคลอื่นโดยเฉลี่ยต่อวัน ดังนี้

มากกว่า 5 ชั่วโมง	=	4 คะแนน
3 - 5 ชั่วโมง	=	3 คะแนน
1 - 3 ชั่วโมง	=	2 คะแนน
น้อยกว่า 1 ชั่วโมง	=	1 คะแนน

ความหมายของค่าคะแนน

ถ้าผลลัพธ์ของการคูณเป็นดังนี้

มากกว่า 12	คะแนนขึ้นไป	หมายถึง	มีปริมาณการเปิดรับการสื่อสารระหว่างบุคคลมาก
4 - 8	คะแนน	"	มีปริมาณการเปิดรับการสื่อสารระหว่างบุคคลปานกลาง
1 - 3	คะแนน	"	มีปริมาณการเปิดรับการสื่อสารระหว่างบุคคลน้อย
0	คะแนน	"	ไม่มีปริมาณการเปิดรับการสื่อสารระหว่างบุคคลเลย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การเปิดรับข่าวสารรัฐสภา

2.6 ปริมาณการเปิดรับข่าวสารรัฐสภา วัดจาก ผลคูณระหว่างความบ่อยครั้งในการเปิดรับข่าวสารรัฐสภา (ในข้อ 1.4) กับระยะเวลาที่ใช้การเปิดรับข่าวสารรัฐสภา โดยเฉลี่ยต่อครั้ง

ระยะเวลาในการเปิดรับข่าวสารรัฐสภาโดยเฉลี่ยต่อครั้งต่อรายการ ดังนี้
รายการเสียงจากรัฐสภา และ รายการระเบียบสภา

ตลอดรายการ	=	3 คะแนน
ประมาณ 30 นาที	=	2 คะแนน
น้อยกว่า 30 นาที	=	1 คะแนน
ไม่ฟังเลย	=	0 คะแนน

รายการถ่ายทอดเสียงประชุมสภา ฯ ทางวิทยุ และวิทยุโทรทัศน์ ดังนี้

ดู/ฟัง ตลอดรายการ	=	4 คะแนน
มากกว่า 5 ชั่วโมง	=	3 คะแนน
1 - 5 ชั่วโมง	=	2 คะแนน
น้อยกว่า 1 ชั่วโมง	=	1 คะแนน
ไม่ดู/ฟังเลย	=	0 คะแนน

การอ่านรัฐสภาสาร และ เอกสารอื่น ๆ ที่เผยแพร่โดยศูนย์บริการเอกสาร

มากกว่า 30 นาที	=	3 คะแนน
15 - 30 นาที	=	2 คะแนน
น้อยกว่า 15 นาที	=	1 คะแนน
ไม่เคยอ่านเลย	=	0 คะแนน

3) ความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา

คำถามที่ใช้วัดความรู้จำนวน 17 ข้อ จากข้อ 55 - 71 ในแบบสอบถาม

คะแนนที่ได้ 0 - 24 คะแนน เนื่องจากข้อที่ 71 คำถามเปิดซึ่งสามารถตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

ความหมายของค่าคะแนน

กำหนดจากการคำนวณค่า Z Score จากคะแนน

โดยใช้สูตรดังนี้

กลุ่มที่มีความรู้ต่ำ (LOW)

ใช้คะแนนต่ำสุด ถึง $X - 1/2 SD$ (น้อยกว่า $-0.5Z$)

กลุ่มที่มีความรู้ปานกลาง (MIDDLE)

ใช้คะแนน $X - 1/2 SD$ ถึง $X + 1/2 SD$ (ตั้งแต่ $-0.5Z$ ถึง $+0.5Z$)

กลุ่มที่มีความรู้สูง (HIGH)

ใช้คะแนนสูงกว่า $X + 1/2 SD$ (มากกว่า $+0.5Z$)

$$\text{คะแนนเฉลี่ย} = 13.85$$

คะแนน น้อยกว่า 11.58 คะแนน หมายถึง มีความรู้เกี่ยวกับข่าวสารรัฐสภาต่ำ

" 11.59 - 16.12 " " " " " "ปานกลาง

" 16.13 ขึ้นไป " " " " "สูง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

สมมติฐานการวิจัย	ตัวแปรอิสระ	มาตราการวัด	ตัวแปรตาม	มาตราการวัด	สถิติที่ใช้
1. ประชาชนในกรุงเทพมหานคร ทม.เขต ออ. ระดับการศึกษา อา.ร.ม. รายได้ ต่างกันจะมีพฤติกรรม เปิดรับข่าวสาร แตกต่างกัน	เขต ออ. ระดับการศึกษา รายได้ อา.ร.ม.	nominal interval interval interval nominal	ปริมาณการเปิดรับ ข่าวสาร สื่อวิทยุ วิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร/วารสาร สื่อมวลชน	interval	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way Analysis of Variance) ทำการทดสอบด้วยสถิติเอฟ (F-test) และทดสอบหากกลุ่มที่แตกต่างกันโดยวิธีของ Scheffe' <u>ทกเว้น</u> ตัวแปรอิสระ "เขต" ใช้การทดสอบด้วยสถิติ (T-test)
2. พฤติกรรมการเปิดรับ ข่าวสารมี สัมพันธ์ ระดับความ รู้ของ ข่าวสาร	ปริมาณการเปิดรับ ข่าวสาร จากสื่อวิทยุ วิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร/วารสาร สื่อมวลชน	interval	ความเกี่ยวข้อง ข่าวสาร	interval	หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ Pearson's Product Moment

สมมติฐานการวิจัย	ตัวแปรอิสระ	มาตราการวัด	ตัวแปรตาม	มาตราการวัด	สถิติที่ใช้
3. ประชากรที่มีความรู้เกี่ยวกับ ข่าวสารรัฐสภาลง ข่าวสารการเมืองจากสื่อ วิทยุโทรทัศน์มากกว่า หนังสือพิมพ์และวิทยุ	ปริมาณการเปิดรับ ข่าวสารการเมือง จากสื่อวิทยุ วิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์	interval	ความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา	interval	การวิเคราะห์ความ แปรปรวนทางเดียว (one-way Analysis of Variance) ทำการ ทดสอบหาค่าดีฟเอน์ (F-test) และทดสอบ หากกลุ่มที่แตกต่างกันโดย วิธีของ Scheffe'

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย